

NACRX001ML1U
prvotní identifikátor

Dne: 04.11.2014 Naše značka: NA- 3300-6/12-2014 Vyřizuje/tel.: Kahuda / 974 847 396

Vaše značka:

ZPRÁVA ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

MÍSTO: Florencie (Itálie)

ÚČEL CESTY:

Pokračování v systematickém průzkumu fondů Státního archivu ve Florencii za účelem zjištění jejich vztahu k fondu Rodinný archiv toskánských Habsburků.

Účast na slavnostní prezentaci publikací Kapitoly z dějin Rodinného archivu toskánských Habsburků (autorka Eva Gregorovičová) a Fra Toscana e Boemia. L'archivio di Pietro Leopoldo d'Asburgo Lorena nell'Archivio Nazionale di Praga. Inventario (autorky Orsola Gori a Diana Toccafondi).

ÚČASTNÍCI CESTY:

PhDr. Eva Gregorovičová, odborná archivářka VI. oddělení Národního archivu

Mgr. Jan Kahuda, vedoucí II. oddělení Národního archivu

ZPRÁVU PODÁVÁ:

PhDr. Eva Gregorovičová, Mgr. Jan Kahuda

NAVŠTÍVENÉ INSTITUCE:

Státní archiv ve Florencii (Archivio di Stato di Firenze)

TRVÁNÍ CESTY: 27. – 31. 10. 2014

DATUM VYHOTOVENÍ: 4. 11. 2014

SCHVALUJE: PhDr. Eva Drašarová, CSc., ředitelka Národního archivu

podepsáno elektronicky

TEXT ZPRÁVY ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

ČÁST VŠEOBECNÁ:

Služební cesta byla realizována stejně jako v předchozích letech jako plánovaná reciproční cesta v rámci kulturní dohody mezi Českou republikou a Itálií. Cesta byla zahájena dne 27. 10. 2014 v 6.50 hod, kdy jsme odletěli letadlem společnosti Brussels Airlines z Prahy (letišť Václava Havla) do Bruselu a odtud v 11.35 letadlem stejné společnosti do Florencie (přilet do Florencie 13.35 hod). Ubytování bylo zajištěno jako v předchozích letech v Istituto Salesiano dell'Imacolata, Via del Ghirlandaio 40. Následující den jsme si bez problému vyzvedli ve florentské pobočce Banca d'Italia zálohu na stravné a ubytování.

Zpáteční cesta se uskutečnila rovněž dle plánu dne 31. 10. 2014 opět letecky letadly společnosti Brussels Airlines s mezipřistáním v Bruselu (odlet Florencie 14.10 hod, přilet Praha 22.00 hod).

Během služební cesty se nevyskytly žádné problémy.

ČÁST ODBORNÁ:

Služební cesta sledovala dva cíle. Prvním z nich bylo pokračování výzkumu vztahů a souvislostí mezi fondem Rodinný archiv toskánských Habsburků a vybranými fondy Státního archivu ve Florencii. Tento výzkum byl zahájen dr. Gregorovičovou již na počátku 90. let minulého století a v posledních letech se zaměřil zejména na osobnost toskánského velkovévody Ferdinanda IV. a na problematiku správy majetku toskánského rodu v Čechách a v Toskánsku v období po roce 1859, kdy rod ztratil své postavení panovnického rodu. Zjištěné informace budou využity při zpracování fondové části RAT – Ferdinand IV.

Pro výzkum byl využit opět fond Asburgo Lorena obsahující písemnosti centrální administrace (Amministrazione Centrale) soukromého majetku habsburského rodu v Toskánsku. Prostudovány byly následující části fondu:

- fasc. 25: korespondence centrální administrace ze závěrečného období její existence (1915-1917)
- fasc. 86: církevní správa na majetku toskánského rodu, zejména úřad kaplana při basilice sv. Lorenza ve Florencii (1869-1888)
- fasc. 96: závěť velkovévody Leopolda II. 1870, regulativy pro úpravu vnitřní organizace centrální administrace (1875)
- fasc. 97: závěť a písemnosti týkající se úmrtí velkovévody Ferdinanda IV. (1908), regulativy pro úpravu vnitřní organizace centrální administrace (1902–1903)
- fasc. 98: úpravy nástupnictví po velkovévodovi Leopoldovi II. (1870)
- fasc. 99: regulativy pro úpravu vnitřní organizace centrální administrace (1877–1890)
- fasc. 100: půjčky velkovévody Ferdinanda IV. (1880–1930)
- fasc. 108: inventáře majetku centrální administrace a jednotlivých statků (1897–1917)
- fasc. 116: peněžní deníky centrální administrace (1911–1914)

Prostudování tohoto materiálu a pořízení řady opisů a výpisků umožňuje komparativní výzkum správy toskánského majetku v Čechách a Toskánsku, v budoucnu bude dále využit pro vypracování studie týkající se správních dějin této administrace. Samostatně byl

sledován i osud jejích písemností. Díky pochopení florentských kolegů se podařilo dohledat v registratuře Státního archivu ve Florencii (Archivio del Archivio di Stato di Firenze) písemnosti, které se týkají osudů těchto písemností po vyvlastnění majetku habsburského rodu a jeho převzetí italským státem (fasc. 438, 441). Nalezení těchto písemností, po nichž bylo bezvysledně pátráno v minulých letech, je významným krokem při zpracování dějin celého fondu.

Druhým cílem služební cesty byla účast na slavnostní prezentaci dvou publikací vydaných ve stejném roce a týkajících se fondu Rodinný archiv toskánských Habsburků. První publikací je kniha Evy Gregorovičové: Kapitoly z dějin Rodinného archivu toskánských Habsburků vydaná v roce 2013 Národním archivem a shrnující autorčino více než dvacetileté bádání k tomuto tématu. Druhou publikací je tištěný analytický inventář fondové části RAT – Petr Leopold zpracovaný florentskými archiváři Orsolou Gori a Dianou Toccafondi v rámci dlouhodobé spolupráce mezi oběma archivy (inventář byl vydán ředitelstvím státních archivů v Římě v rámci ediční řady archivních pomůcek, účastníci cesty obdrželi čtyři exempláře inventáře, jeden byl předán dr. Drašarové a bude uložen do knihovny, další budou k dispozici u správce fondu a v badatelně, recenze inventáře bude rovněž publikována v odborném českém archivním tisku, italská strana přislíbila poskytnout v budoucnu další výtisky inventáře). Prezentace se konala dne 30. 10. 2014 od 15.30 hod. v auditoriu Státního archivu ve Florencii, navštívilo ji asi 50 osob zejména z řad historiků, archivářů a vědeckých pracovníků z Florencie, Sieny a Pisy, mj. zástupců univerzit ve Florencii a Sieně, dále vrcholných představitelů Řádu sv. Štěpána a dalších významných osobností.

V úvodu prezentace vystoupila ředitelka Státního archivu ve Florencii Carla Zarrilli, která shrnula dlouhodobou spolupráci mezi Státním archivem ve Florencii a Národním archivem a vyjádřila přesvědčení, že bude úspěšně pokračovat i do budoucna. Spolupráci mezi pražským a florentským archivem zdůraznila ve svém úvodním projevu i honorární konzulka České republiky ve Florencii Giovanna Del Bianco. Na prezentaci dále vystoupil archivář Státního archivu v Pistoie Carlo Vivoli, který se sám v minulosti absolvoval několik výzkumných pobytů v Praze a je spoluautorem analytického inventáře pro fondové části RAT – Leopold II. a Ferdinand III. Ve svém projevu zdůraznil dosavadní výsledky při sledování osudů habsburské sekundogenitury v Toskánsku a roli Evy Gregorovičové v tomto výzkumu. Upozornil také na široký rozsah a obsah rodinného archivu toskánských Habsburků, který je v této souvislosti prvořadým zdrojem informací. S dalším projevem vystoupil profesor univerzity ve Florencii Marcello Verga, který podrobně analyzoval inventář fondové části RAT – Petr Leopold a zasadil bádání o Leopoldovi II. do vývoje světové historiografie. Závěrečné slovo pak patřilo Evě Gregorovičové, která vyjádřila poděkování florentským kolegům nejen za organizaci prezentace, ale především za systematickou podporu svého výzkumu v posledních dvaceti letech. Publiku pak byl představen formou prezentace připravené původně na jaře 2014 pro Italský kulturní institut v Praze (autorka grafického řešení Eva Tamchynová) rozmanitý obsah rodinného archivu toskánských Habsburků. Závěrem pak zmínila některé projekty nosné pro budoucí spolupráci (zpracování soupisu pramenů k dějinám toskánských Maremm z fondové části RAT – Ferdinand IV., edici korespondence Giovana G. Mediciho s otcem a analytický inventář fondové části RAT – Zastupitelské úřady).

Během služební cesty dále jednala dr. Gregorovičová o možnostech další spolupráce formou některých bilaterálních projektů. Při setkání s profesorkou sienské univerzity Annou Guarducci a profesorem univerzity ve Florencii Leonardem Rombaiem byla zmíněna možnost další spolupráce při analýze kartografických děl uložených v RAT. Při jednání s profesorkou

univerzity v Salernu Raffaellou Zaccaria byly upřesněny některé detaily připravované edice korespondence Leopolda II. Emeritní ředitelka Státního archivu ve Florencii a předsedkyně Archivio per la memoria e per la scrittura delle donne di Firenze Rosalia Manno Tolu nabídla možnost vydání edice deníku Marie Luisy, toskánské arcivévodkyně, sestry toskánského velkovévody Leopolda II., uloženého v RAT, Leopold II./2, inv. č. 144, který obsahuje osobní záznamy o událostech v Toskánsku a velkovévodské rodině v letech 1816–1857.

Závěr

Služební cesta zcela naplnila stanovené cíle. Podařilo se upevnit a prohloubit kontakty s florentskými partnery, které navázala E. Gregorovičová v uplynulých letech. U italské strany je patrný zájem o další spolupráci jak při zpracování archiválií, tak při vědeckých projektech. Rovněž prezentace publikací se setkala s velkým zájmem a dá se předpokládat, že podnítl další studium italských badatelů v NA.

Bude-li možnost, v příštím roce by měl výzkum pokračovat jak při sledování administrativního vývoje administrace toskánského majetku, tak při práci na edici korespondence Giana Gastona Mediciho.